

Oikeusministeriö

28. 08. 2008

 ad 16/41/2007
LAVO

 Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
Yksityisoikeuden yksikkö

Perheen sisäinen adoptio rekisteröidyn parin perheessä. Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2008:12.

Lausunto

Esityksessä ehdotetaan, että rekisteröidyn parisuhteen osapuoli saisi mahdollisuuden adoptoida parisuhteen toisen osapuolen lapsen. Perheen sisäisen adoption jälkeen lasta pidettäisiin rekisteröidyn parin yhteisenä lapsena. Ehdotus on tarkoitus toteuttaa muuttamalla rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain 9 §:ää.

Pyydettyä lausuntona sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus esittää seuraavaa:

Selvitys osoittaa, että adoptio rekisteröidyn parin perheissä on mahdollista Suomea lukuun ottamatta kaikissa Pohjoismaissa ja useissa Euroopan maissa kuten Alankomaissa, Saksassa, Belgiassa, Espanjassa, Englannissa, Walesissa ja Skotlannissa. Perheen sisäisen adoption ohella pareilla on näissä maissa yleensä oikeus myös yhteiseen adoptioon samoin kuin eri sukupuolta olevilla pareilla. Ehdotettu muutos parantaa samaa sukupuolta olevan parin perheessä elävien lasten oikeudellista asemaa samalla, kun se vahvistaa adoptoivan henkilön vanhemmuuden. Adoptoitava lapsi saa muun muassa lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta, elatusvelvollisuutta, perintöoikeutta ja verotusta koskevista kysymyksissä saman aseman suhteessa sosiaaliseen vanhempansa kuin biologisen vanhemman ja lapsen välisessä suhteessa.

Stakes kannattaa muutosta ja katsoo, että muutos on perusteltu sekä lapsen edun että sosiaalisen vanhemman ja heidän välisensä suhteen kannalta. Muutos saattaa suomalaisen sääntelyn pohjoismaiselle ja yleiselle eurooppalaiselle tasolle samalla, kun kyse on lähinnä lainsäädännön saattamisesta vastaamaan jo toteutuneita yhteiskunnallisia muutoksia ja tosiasialista tilannetta.

Asianomaiseen ryhmään kuuluvien lasten ja vanhempien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumiseksi välttämättömät sosiaaliturvan tai muun lainsäädännön tarkistukset tulisi toteuttaa viivytyksettä. Ottaen huomioon kohderyhmän pieni koko, ei uudistusten toteuttamista voida uskottavasti perustella syntyvillä kustannuksilla, jotka eivät sinänsä oikeuta julkista valtaa epätasa-arvoiseen tai syrjivään menettelyyn.

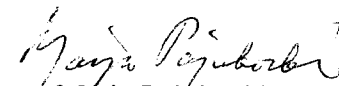
Esitykseen on jätetty eriävä mielipide koskien adoptiolle annettavaa siirtymäaikaa tilanteissa, joissa rekisteröity parisuhde on jo päättynyt ennen käsillä olevan lakimuutoksen voimaan tuloa. Tällä tarkoitetaan tilanteita, joissa rekisteröidyssä parisuhteessa elävät ovat yhteiseen pää-

tökseen perustuen hankkineet lapsen, mutta parisuhde on päättynyt eroon ennen adoptiomahdollisuutta. Stakes yhtyy esitettyyn näkemykseen siitä, että perheen sisäinen adoptio tulisi tietyn, esimerkiksi kolmen vuoden, siirtymäajan, voida ulottaa myös rekisteröidystä parisuhteesta eronneisiin sosiaalisiin vanhempiin silloin, kun lapsi on hankittu yhteisellä päätöksellä. Tällöin huomioitaisiin paremmin niiden lasten asema, joiden samaa sukupuolta olevat tosiasialliset vanhemmat edelleen jakavat arjessa vanhemmuutta, vaikka parisuhde on purkautunut.

Pääjohtaja

Mauno Konttinen

Lakimies

Marja Pajukoski